

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4406214323
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4406214323.11

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovvej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Nitra, so sídlom Námestie Jána Pavla II. XXXX/X, A., IČO: 35 593 008, zastúpený advokátskou kanceláriou Petruška & partners s.r.o., so sídlom Kupecká 18, Nitra, IČO: 47 254 882, proti žalovanému: LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, o navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky č. k. 13C/192/2006-1222 zo dňa 16. augusta 2023 v spojení s opravným uznesením č. k. 13C/192/2006-1273 zo dňa 11. januára 2024 a opravným uznesením č. k. 13C/192/2006-1278 zo dňa 13. februára 2024, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v spojení s opravnými uzneseniami zrušuje a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie žalobcu zaviazal zaplatiť na účet Okresného súdu Nové Zámky 5 477,82 eura z titulu náhrady trov konania štátu do 3 dní po právoplatnosti tohto uznesenia. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil § 253 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že Okresný súd Nové Zámky uznesením 13C/192/2006-966 zo dňa 28.12.2018 na základe návrhu žalovaného nariadil znalecké dokazovanie v smere zisťovania okolností týkajúcich sa stavby, prípadne rekonštrukcie hájenky (lesovne) so súp. č. XXX postavenej na parcele 652/2 a to okolností potrebných k posúdeniu otázky, či ide o tú stavbu, ktorá bola žalobcovi odňatá alebo nie. Po podaní znaleckého posudku súd z rozpočtových prostriedkov Okresného súdu Nové Zámky vyplatil trovy znaleckého dokazovania súdnemu znalcovi dňa 14.03.2023 v sume 5 477,82 eura a to na základe uznesenia 13C/192/2006-1173 zo dňa 02.02.2023. Rozsudkom 13C/192/2006-1194 zo dňa 09.06.2023 súd žalobe vyhovel s výnimkou jej časti týkajúcej sa stavby lesovne (ktorej sa znalecký posudok týkal) a to výrokom č. II. uvedeného rozsudku. Podľa § 253 ods. 1 CSP s použitím čl. 4 ods. 2 CSP súd prvej inštancie zaviazal žalobcu, ktorý bol v časti konania týkajúcej sa vydania hájovne (ku ktorej bol predmetný znalecký posudok vyhotovovaný), neúspešný. Preto súd zaviazal žalobcu k zaplateniu sumy 5 477,82 eura, ktorú na základe uznesenia súdu 13C/192/2006-1173 zo dňa 02.02.2023 znalcovi uhradil štát z rozpočtových prostriedkov dňa 14.03.2023.

2. Uznesenie včas podaným odvolaním napadol žalobca, ktorý sa domáhal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť na účet Okresného súdu Nové Zámky 5 477,82 eura z titulu náhrady trov konania štátu do 3 dní po právoplatnosti tohto uznesenia, alternatívne, aby zrušil vec a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odvolaní žalobca poukázal, na skutočnosť, že uznesením zo dňa 09.06.2023 súd prvej inštancie rozhodol, že priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Uznesením zo dňa 16.08.2023 ten istý súd určil, že úspešný žalobca, ktorému bola priznaná náhrada trov konania vo výške 100 %, je povinný zaplatiť trovy štátu vo výške 5 477,82 eura. Uviedol, že rozhodujúcim kritériom pre rozhodovanie o trovách

štátu nie je, či trovy štátu vznikli v súvislosti s vykonaním dôkazu, ktorý bol v konaní na záver pri rozhodovaní použitý, ale to či bol takýto dôkaz vykonaný a či s ním vznikli trovy štátu, ktoré neboli hrazené preddavkami, pričom o tom, komu bude táto povinnosť uložená, závisí od úspechu vo veci. V tomto duchu zaujal stanovisko Krajský súd v Nitre vo svojom rozhodnutí zo dňa 19.05.2022, sp. zn. 9Co/108/2021. Na doplnenie uviedol, že reštitučné konanie je oslobodené od súdneho poplatku v zmysle reštitučného zákona (§ 8 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z.), z čoho je možné subsidiárne odvodiť, že v reštitučnom konaní by nemala byť oprávnenej osobe (úspešnej v konaní) uložená povinnosť týkajúca sa náhrady trov konania štátu a to práve s ohľadom na špecifickosť reštitučného konania, pretože samotný charakter reštitučných zákonov zakladá výnimočnosť týchto konaní, ktorými dochádza k naprávaniu krívd spáchaných minulým režimom na pôvodných vlastníkoch.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

4. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,

5. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

6. V prejednávanej veci na základe návrhu žalobcu (č. I. 951) súd prvej inštancie uznesením č. k. 13C/192/2006-966 zo dňa 28.12.2018 ustanovil znalca za účelom vypracovania znaleckého posudku ohľadne zisťovania okolností týkajúcich sa stavby, prípadne rekonštrukcie hájenky (lesovne) so súp. č. XXX postavenej na parc. 652/2 a to okolností potrebných k posúdeniu otázky, či ide o tú stavbu, ktorá bola žalobcovi odňatá alebo nie. Súd prvej inštancie z rozpočtových prostriedkov Okresného súdu Nové Zámky vyplatil trovy znaleckého dokazovania súdnemu znalcovi dňa 14.03.2023 v sume 5 477,82 eura a to na základe uznesenia 13C/192/2006-1173 zo dňa 02.02.2023. Súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 13C/192/2006-1194 zo dňa 9. júna 2023 tak, že žalovanému uložil povinnosť žalobcovi vydať sporné nehnuteľnosti, okrem objektu Lesovne so súp. č. XXX postavenej na par. č. 652/2 v kat. úz. B. C., ktorá je zapísaná na LV č. XXXX (v tejto časti súd prvej inštancie žalobu zamietol) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Nové Zámky 5 477,82 eura z titulu náhrady trov konania štátu.

7. K rozhodnutiu o náhrade trov konania štátu je potrebné uviesť, že súd rozhoduje o trovách konania aj bez návrhu. Rozhodovanie o náhrade trov konania má dve samostatné fázy. Prvou je rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania, o ktorom rozhodne súd bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Pokiaľ má konečné rozhodnutie formu rozsudku, rozhodne súd o nároku na náhradu trov konania samostatným výrokom, ktorý má povahu uznesenia. Výrok o nároku na náhradu trov konania má povahu tzv. závislého výroku, a to z dôvodu vzájomnej väzby medzi výsledkom sporu a priznaním, či nepriznaním nároku na náhradu trov konania. Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie. Druhou fázou je rozhodovanie súdneho úradníka súdu prvej inštancie, ktorý rozhodne o výške náhrady trov konania samostatným uznesením, po právoplatnom skončení veci. Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť v zmysle § 239 a nasl. CSP, o ktorej rozhodne sudca súdu prvej inštancie. Rozhodnutie sudcu o sťažnosti je konečné, bez možnosti ďalších opravných prostriedkov. Takýmto istým spôsobom rozhoduje súd prvej inštancie aj o nároku trov štátu, kde v prvom rade má rozhodnúť ktorú zo strán sporu zaviazá zaplatiť vzniknuté trovy štátu v konaní a v akom rozsahu a v druhom štádiu rozhoduje súdny úradník o výške náhrady trov štátu samostatným uznesením, po právoplatnom skončení veci. Súd prvej inštancie takýmto spôsobom nepostupoval, keď sám priznal štátu náhradu trov konania voči žalobcovi v uvedenej výške a zaviazal ju zaplatiť do 3 dní po právoplatnosti uznesenia. Takýto postup nebol správny, a preto musel odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V ďalšom konaní preto súd prvej inštancie v prvej fáze rozhodne o nároku na náhradu trov štátu voči niektorej zo strán konania a až v druhej fáze rozhodovania, bude rozhodovať vyšší súdny úradník o výške priznanej trov štátu.

8. Súd prvej inštancie v danej veci priznal štátu náhradu trov konania voči žalobcovi s poukazom na § 253 ods. 1 CSP, pretože v žalobca navrhol vykonanie znaleckého dokazovania a bol v konaní neúspešný v časti konania týkajúceho sa vydania hájovne (ku ktorej bol vyhotovený znalecký posudok). Od 01.07.2016 vstúpil do platnosti a týmto dňom sa stal účinný zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý zrušil Občiansky súdny poriadok. V novej úprave Civilného sporového v poriadku účinnej od 01.07.2016 absentuje osobitné ustanovenie, ktoré by upravovalo náhradu trov konania, ktoré platil štát. Predmetnú otázku najbližšie do obsahu a účelu upravuje ustanovenie § 255 ods. 1 CSP. Štát má právo na náhradu trov konania, ktoré platil v závislosti od toho, aký pomer úspechu mala strana v konaní. V preskúvanom prípade, napriek tomu, že súd prvej inštancie žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu (pretože bol neúspešný len v časti týkajúcej sa hájovne), zaviazal žalobcu v rozpore so zásadou úspechu na náhradu trov konania v plnej výške. Vzhľadom na túto okolnosť, považuje odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie bez bližšieho odôvodnenia tohto nesúladu, za nepreskúmateľné, čím bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces.

9. Keďže súd prvej inštancie nerozhodol najskôr o nároku na náhradu trov konania, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom v ďalšom konaní súd prvej inštancie v prvom štádiu rozhodne o nároku trov štátu, ktorá zo strán sporu bude tieto trovy znášať a v akom rozsahu, pričom prihliadne aj na všetky skutočnosti uvádzané žalobcom vo svojom odvolaní. Svoje rozhodnutie následne odôvodní tak, ako má na mysli ust. § 220 ods. 2 CSP, aby v prípade podaného odvolania mohlo byť preskúmané odvolacím súdom.

10. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).